

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta:	Tomáš Ulip
Téma diplomové práce:	Podnikání zahraničních osob prostřednictvím odštěpného závodu
Rozsah práce:	60 stran vlastního textu (počet znaků vlastního textu dle diplomanta 156 458)
Datum odevzdání práce:	10. 11. 2020 elektronická verze

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Podnikání zahraničních osob prostřednictvím odštěpného závodu je tématem aktuálním, protože doposud v českém prostředí nebylo komplexně zpracováno.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Téma je z hlediska úrovně teoretických znalostí vyžadovaných pro jeho zpracování spíše obtížnější a to zejména z důvodu, že nebylo uceleně zpracováno, a dílčí otázky s ním související nejsou zpracovány uspokojujícím způsobem.

K řádnému zpracování zvoleného tématu je vyžadována výborná orientace nejen v obecné části obchodního práva, nýbrž i v mezinárodním právu soukromém a právu evropském. Nelze pominout ani význam obecné úpravy osob a zastupování v občanském právu. V zásadě při zpracování zvoleného tématu bylo třeba, aby si diplomant ujasnil, zda při podnikání prostřednictvím odštěpného závodu v podmínkách české právní úpravy hraje roli, zda tak činí zahraniční osoba nebo ne. Takto si však diplomant základní otázku nevymezil, což je škoda. Závěry, které jeho práce přináší, např. komparace přímého podnikání prostřednictvím odštěpného závodu a nepřímého podnikání prostřednictvím dceřiné společnosti je pojata obecně a není omezena jen na zahraniční osobu.

3. Formální a systematické členění práce

Požadovaný minimální rozsah práce je splněn.

Práce je rozdělena do tří částí.

V první kapitole se diplomant věnuje otázce podnikání zahraničních osob v České republice, přičemž není jasné, proč podrobně rozebírá podmínky podnikání podle živnostenského zákona místo toho, aby se zaměřil jen na rozdíly oproti tuzemským osobám a jen na ty, které hrají roli při podnikání prostřednictvím odštěpného závodu. Navíc živnostenský zákon nereguluje podnikání ve všech oblastech hospodářství. Lze tak mít pochybnosti o tom, zda tato část v určitém rozsahu nepřekračuje zvolené téma.

V druhé části se diplomant zabývá odštěpným závodem, jeho vymezením, zápisem do obchodního rejstříku a osobou vedoucího odštěpného závodu. O těchto otázkách však většinou pojednává obecně bez návaznosti na zahraniční osobu, resp. pokud se jim věnuje ve vztahu k zahraniční osobě, není z jeho textu patrné, zda je úprava stejná nebo rozdílná oproti tuzemským osobám, v čem takové rozdílnosti spočívají a zda jsou důvodné. Zbytečně mnoho prostoru věnuje i vymezení obchodního

závodu, aniž zdůvodňuje, proč je to s ohledem na zvolené téma nezbytné. Text na straně 17 až 23 se tak jeví alespoň částečně nadbytečným, resp. mohl být výrazně redukován.

Ve třetí části diplomant provádí komparaci přímého podnikání prostřednictvím odštěpného závodu a nepřímého podnikání prostřednictvím dceřiné společnosti, kterou, jak již bylo uvedeno výše, pojímá obecně, nikoli ve vztahu k zahraniční osobě.

Lze pochválit zpracování závěru.

Lze shrnout, že struktura práce byla zvolena tradičně, nicméně ji nepovažuji za zcela vhodně zvolenou, protože není jasné, jaká je návaznost mezi jednotlivými kapitolami a dále nepomáhá k odlišení obecných závěrů od specifických závěrů pro odštěpný závod zahraniční osoby.

4. Vyjádření k práci

Způsob, jakým diplomant formuluje, svědčí o jazykové vyzrálosti, za níž bohužel pokulhává obsahové sdělení. Zdá se, že diplomant měl na víc, spokojuje se totiž pouze s formulací otázek, které již byly v doktríně předneseny, sám žádné nové neformuluje (byť zvolené téma je v zásadě doktrínou nezpracované, že se přímo samy nabízejí), při jejich rozboru se spokojuje s reflexí některých názorů (jiné však opomíjí), vlastní názory skoro absentují a o kritickém rozboru, tj. formulaci argumentů, protiargumentů a závěrečného vyhodnocení, nelze uvažovat. Hodnocená diplomová práce je tak sice po formální stránce zpracována na slušné úrovni, po obsahové bohužel nikoli.

Dále si dovoluji připojit několik poznámek k obsahu práce.

Na str. 4 diplomant uvádí, že vnitřní poměry zahraniční právnické osoby se řídí právním řádem, ve kterém má právnická osoba sídlo, z dalších částí práce však plyne, že pokud jde o odštěpný závod, má se prosadit úprava podle občanského zákoníku. Jsou tyto dva diplomantem předestřené závěry v souladu?

Na str. 7 a násl. se diplomant věnuje otázce, zda je zápis pobočky zahraniční osoby do obchodního rejstříku obligatorní, a spokojuje se s citací jednoho článku z Právního rádce z roku 2014. Jaké názory k této otázce v doktríně zazněly? Je významné, o jakou zahraniční osobu se jedná?

Na str. 16 diplomant tvrdí, že odštěpný závod plného významu nabyt až s rekonfigurací soukromého práva. Jak se liší úprava odštěpného závodu v občanském zákoníku z roku 2012 a v obchodním zákoníku?

K textu na str. 25 a násl. Musí být odštěpný závod pojmenován? Musí být součástí označení odštěpného závodu i jméno podnikatele? Má diplomant v souvislosti s touto otázkou nějaké návrhy *de lege ferenda*?

K textu na str. 31 a násl. Může zůstat odštěpný závod bez vedoucího? Pokud ano, jak dlouho? Hrozí podnikateli za neobsazení místa vedoucího odštěpného závodu nějaký postih?

K textu na str. 34 a násl. Formulujte argumenty pro pluralitu vedoucích odštěpného závodu a protiargumenty a vyhodnoťte je. Jaký je vztah vedoucího odštěpného závodu a prokuristy pro pobočku? Může ve věcech odštěpného závodu jednat i někdo jiný než jeho vedoucí či prokurista (viz též text práce na str. 43)?

K textu na str. 42. Může mít odštěpný závod orgány?

K textu na str. 49. Liší se postavení věřitele při prodeji odštěpného závodu a při prodeji podílu?

K textu na str. 51. Z čeho diplomant dovozuje, že k zániku odštěpného závodu dochází až výmazem z obchodního rejstříku?

K textu na str. 54. Může být obchodní závod, a tedy i jeho pobočka ve spoluvlastnictví?

5. Kritéria hodnocení práce

a) splnění cíle práce

Diplomant si stanovil za cíl práce „popsat a analyzovat právní aspekty podnikání zahraničních osob prostřednictvím odštěpného závodu“. Tento cíl považuji za vhodně zvolený, bohužel se jej diplomantovi nepodařilo zcela naplnit, protože v první části se zabývá podnikáním zahraničních osob obecně a v dalších dvou spíše podnikáním prostřednictvím odštěpného závodu obecně než v úzké vazbě na zahraniční osobu. Odpověď na otázku, v čem je podnikání zahraniční osoby prostřednictvím odštěpného závodu specifické, se tak z předložené práce v úplnosti nedozvíme.

b) samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství

Nepochybuji o tom, že diplomová práce byla vypracována diplomantem samostatně.

c) logická stavba práce

Práce je vyjma úvodu a závěru rozdělena do tří kapitol. Hodnocení struktury práce jsem provedla výše.

d) Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací

Diplomant mohl použít podstatně více zdrojů, a to i zahraničních. Za nedostatek považuji, že zcela absentuje reflexe evropského práva upravujícího pobočky. Přínosná by dozajista byla i reflexe úpravy poboček v EMCA.

Jde-li o dodržení zásad odborné práce se zdroji, práce vykazuje tato pochybení: diplomant pracuje a cituje první vydání 1. svazku komentáře k občanskému zákoníku od nakladatelství Wolters Kluwer, ač na jaře 2020 vyšlo druhé vydání. Použitý zdroj je tak neaktuální.

Poznámkový aparát je s ohledem na rozsah práce dostatečný (137 poznámek pod čarou). Za drobný, byť v odborné literatuře častý, nedostatek považuji, že diplomant poznámkový aparát zapleveluje prostými odkazy na zákonná ustanovení (např. pozn. 8), aniž s nimi dále pracuje (správně např. pozn. 2).

e) hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Jak jsem uvedla již výše, předloženou práci považuji po obsahové stránce za slabou a nedotaženou. Práce je místy popisná (zejména první kapitola, což diplomant sám přiznává), analýza vybraných sporných otázek není dostatečná a o kritickém zhodnocení judikatury relevantní pro zvolené téma nelze hovořit, když diplomant závěry formulované judikaturou nekriticky přejímá (např. závěr o nepřípustnosti plurality vedoucích odštěpného závodu). Některé pasáže se jeví nadbytečnými a měly být z práce vypuštěny, případně významně redukovány (např. kap. 1.2.2 Přemístění sídla do České republiky či kap. 2.1.1 o obchodním závodu). Zdá se tak, že diplomant věnoval zpracování diplomové práce méně času, než bylo třeba.

f) jazyková a stylistická úroveň

Jazyková a stylistická úroveň textu je velmi dobrá.

g) úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je standardní.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při obhajobě prosím o zodpovězení otázek položených výše.

7. Závěrečné hodnocení

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě

Diplomová práce splňuje přes četné výše formulované výtky formální a obsahové požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň

Předběžně navrhuji ohodnotit diplomovou práci známkou dobře, a to především pro její slabší obsahovou stránku. Konečné hodnocení závisí na rozhodnutí komise v návaznosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 30. listopadu 2020

JUDr. Kateřina Eichlerová, Ph.D.
oponent diplomové práce